

บทที่ 4

การวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในการนำมาตรการทางอาญามาบังคับใช้กับ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

แนวความคิดเรื่องการกระทำความผิดของบุคคลและการลงโทษนั้น เป็นสิ่งที่มีอยู่ตั้งแต่สังคมดั้งเดิมมาแล้ว ซึ่งถือเป็นสามัญสำนึกของมนุษย์ว่าเมื่อมีบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดเกิดขึ้น บุคคลนั้นก็สมควรที่จะต้องถูกลงโทษ แต่จะลงโทษด้วยวิธีการอย่างใดนั้นย่อมแตกต่างกันไปแต่ละสังคมและแต่ละยุคสมัย ซึ่งต่อมาแนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเห็นว่าควรใช้ “ความสงบเรียบร้อยของสังคม” เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าการกระทำใดสมควรมีความรับผิดชอบทางอาญา ตามแนวความคิดนี้การกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเท่านั้นที่เป็นความผิดอาญา ส่วนการลงโทษอาญานั้นเป็นการลงโทษที่รุนแรงและกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าโทษอาญาควรใช้กับการกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงเท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามกฎหมายไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท เช่นเดียวกันกับแนวสากลคือความรับผิดทางแพ่งและความรับผิดทางอาญา โดยความรับผิดทางแพ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ในขณะที่ความรับผิดทางอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด แต่ก็มีกฎหมายจำนวนมากที่บัญญัติให้ผู้กระทำการอันต้องห้ามตามกฎหมายนั้นๆ ต้องรับโทษอาญา ซึ่งแม้ประเภทของโทษที่กำหนดตามกฎหมายเหล่านี้จะสอดคล้องกับประเภทของโทษตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่อัตราโทษจะแตกต่างกันไปตามความรุนแรงของการกระทำความผิด มิได้ใช้อัตราโทษเดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญา การกำหนดโทษควรจะต้องให้มีความเหมาะสมกับสภาพความผิดและผู้กระทำผิด อย่างไรก็ตามการลงโทษทางอาญาแต่ละประเภทก็มีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายที่จะนำมาบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิด โดยต้องพิจารณาถึงประเภทและลักษณะความผิดตลอดจนพฤติการณ์อื่นๆ ประกอบด้วยเสมอ เมื่อพิจารณาหลักการลงโทษทางอาญาดังกล่าว เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในการนำ

มาตรการทางอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ผู้ศึกษาได้แยกพิจารณาประเด็นปัญหาไว้ดังนี้

1. ปัญหาความซ้ำซ้อนของกฎหมายการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า

ประมวลกฎหมายอาญามีจุดมุ่งหมายในการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า คือ เพื่อคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าและมีผลกระทบต่อส่วนรวม และเพื่อคุ้มครองการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมทางการค้า ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าวสมควรที่จะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิด และเกิดการเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก จึงได้มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าไว้ในลักษณะ 8 มาตรา 273-275 ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งให้ความคุ้มครองทั้งเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศและไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทยแต่มีการจดทะเบียนไว้แล้วในต่างประเทศ บทบัญญัติตามมาตราดังกล่าวมีความซ้ำซ้อนกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ออกมาภายหลังแต่ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าโดยตรง โดยมีความซ้ำซ้อนในเรื่องของความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้า ความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้าและความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า โดยบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 273 ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 274 ผู้ใดเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 275 ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร จำหน่ายหรือเสนอจำหน่ายซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใดๆ ดังบัญญัติไว้ใน มาตรา 272 (1) หรือสินค้าอันเป็นสินค้าที่มี เครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา 273 หรือ มาตรา 274 ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มีจุดมุ่งหมายในการคุ้มครองในเรื่องของเครื่องหมายการค้าโดยตรง และบัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของทั้งเจ้าของเครื่องหมาย

การค้าและผู้บริโภค เพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติของสินค้าและความแตกต่างของสินค้า ซึ่งเน้นหลักการจดทะเบียนภายในประเทศเท่านั้นที่จะได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัติดังกล่าว และให้ความคุ้มครองในเรื่องของความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้า ความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้า และความผิดเกี่ยวกับการหาประโยชน์จากการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าไว้ด้วยเช่นกัน โดยบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 108 บุคคลใดปลอมเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 109 บุคคลใดเลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วใน ราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นนั้น ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 110 บุคคลใด (1) นำเข้ามาในราชอาณาจักร จำหน่าย เสนอจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย ซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายรับรองหรือเครื่องหมายร่วมปลอมตามมาตรา 108 หรือที่เลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายรับรองหรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่น ตามมาตรา 109 หรือ (2) ให้บริการหรือเสนอให้บริการที่ใช้เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมปลอมตาม มาตรา 108 หรือที่เลียนเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นตาม มาตรา 109 ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

พิจารณาจากตัวบทของกฎหมายจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติความผิดความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้า มีความซ้ำซ้อนกันระหว่างประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 กับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 และความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้าก็มีความซ้ำซ้อนกันระหว่างประมวลกฎหมายอาญามาตรา 274 กับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 109 และความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าก็มีความซ้ำซ้อนเช่นเดียวกันระหว่างประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 กับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 110 โดยบทบัญญัติความผิดฐานนี้เป็นบทบัญญัติอันเกิดจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า แล้วมีการนำสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าที่ปลอมหรือเลียนนั้นเข้ามาจำหน่ายหรือเสนอขายในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นการกระทำความผิดตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าแล้วแต่กรณี และจะถูกลงโทษตามที่ได้บัญญัติไว้ในเรื่องนั้น

กรณีความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า นั้น มีความแตกต่างกันในเรื่องขององค์ประกอบความผิดบางอย่างและโทษ กล่าวคือ การปลอมหรือการเลียนเครื่องหมายการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา จะถือเป็นความผิดก็ต่อเมื่อมีการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนทั้งในและต่างประเทศ แต่จะคุ้มครองเฉพาะเครื่องหมายการค้าเท่านั้น ไม่ได้ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายร่วมแต่อย่างใด อีกทั้งบัญญัติโทษทางอาญาไว้ต่ำกว่าบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ แต่การปลอมหรือการเลียนเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 จะถือเป็นความผิดก็ต่อเมื่อมีการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น และจะคุ้มครองครอบคลุมไปถึงเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายร่วมด้วย และบัญญัติโทษทางอาญาไว้สูงกว่าบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ กรณีความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้า นั้น มีความแตกต่างกับความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้า กล่าวคือ องค์ประกอบความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้า นั้นจะต้องมีเจตนาพิเศษ คือ มีเจตนาเพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเจ้าของที่แท้จริง ส่วนการปลอมเครื่องหมายการค้าเป็นการทำให้เหมือนเครื่องหมายการค้าของเจ้าของที่แท้จริง

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาความซ้ำซ้อนของกฎหมายเครื่องหมายการค้า จากหลักของกฎหมาย จุดมุ่งหมายของการออกบทบัญญัติของกฎหมาย ตลอดจนบทกำหนดโทษทางอาญาในเรื่องการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้ากรณีมีผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า ระหว่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 กับประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ผู้ศึกษาเห็นว่าในการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ศาลควรที่จะหยิบยกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 มาปรับใช้กับคดี กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเกิดขึ้น อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและ ในขณะเดียวกันการทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าด้วย ศาลต้องหยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 อันเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทมาปรับแก้คดีเพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งจะมีผลให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าต้องปรับบทลงโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 อันเป็นกฎหมายที่มีอัตราโทษหนักกว่าความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 เป็นกฎหมายใหม่ที่มีความสมบูรณ์กว่าและเจตนารมณ์ กฎหมายมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองให้ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และความตกลงว่าด้วยสิทธิ

ในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ข้อ 16(2) ให้นำบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงปารีสมาใช้บังคับโดยอนุโลม และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ให้ความคุ้มครองเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนภายในราชอาณาจักรเท่านั้นซึ่งจะไปตามหลักการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่นานาประเทศทั่วโลกปัจจุบันให้ความคุ้มครอง

2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับบทลงโทษทางอาญา

กรณีหากมีผู้ฟ้องร้องเกิดขึ้นและผู้ฟ้องมีความประสงค์จะให้ลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 และประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ศาลจะลงโทษทางอาญาตามบทบัญญัติของกฎหมายใด ในกรณีที่เป็นความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนภายในประเทศ ซึ่งในกรณีนี้ศาลเห็นว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 และมาตรา 109 ไม่ได้ยกเลิกความผิดตามมาตรา 273 และมาตรา 274 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ศาลจึงจำเป็นต้องตัดสินใจไปตามประมวลกฎหมายอาญา ผู้ศึกษาเห็นว่าในการพิจารณาความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมาย ศาลควรที่จะหยิบยกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 มาปรับแก้คดีเพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งจะมีผลให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าต้องปรับบทลงโทษตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าอันเป็นกฎหมายที่มีอัตราโทษหนักกว่าความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าเป็นกฎหมายใหม่ที่มีความสมบูรณ์กว่า และการให้ความคุ้มครองเป็นไปตามหลักการพื้นฐานในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ข้อ 16 (2) ให้นำบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงปารีสมาใช้บังคับโดยอนุโลม สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการปรับบทลงโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 และประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ผู้ศึกษาเห็นด้วยในแนวความคิดที่ว่าควรปรับบทลงโทษอาญาในกรณีความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศ กับผู้กระทำความผิดตามบทกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แม้มาตรา 3 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ได้บัญญัติไว้แล้วว่า หากมีกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ใช้บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้แทนก็ตาม แต่ กฎหมายดังกล่าวก็ไม่ได้มีผลยกเลิกประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273-275 แต่อย่างใดประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273-275

จึงมีผลบังคับใช้ต่อไป โดยหากมีผู้ฟ้องร้องผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้านอกราชอาณาจักรก็ให้ปรับบทกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายอาญาเนื่องพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ไม่ได้คุ้มครองผู้ที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้านอกราชอาณาจักร แต่หากมีการฟ้องผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในราชอาณาจักรทั้งตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ก็ให้ปรับบทกฎหมายตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งแม้ทั้งประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 จะได้กำหนดความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในราชอาณาจักร ไว้ด้วยก็ตามแต่กรณีดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 90 ซึ่งต้องรับโทษบทหนักตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 หากมีการฟ้องผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในราชอาณาจักร เฉพาะแต่ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือเฉพาะพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ก็สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนั้นๆ ได้อยู่แล้ว

3. ปัญหาจากคำวินิจฉัยของศาลฎีกา

จากความคาบเกี่ยวของบทบัญญัติในการคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 275 กับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย โดยศาลฎีกาได้วินิจฉัยวางแนวไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1835/2545 ซึ่งให้เหตุผลในคำพิพากษาแตกต่างกับเหตุผลของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ปัญหาจำเลยได้เสนอจำหน่ายสินค้ากระเป๋ามีเครื่องหมายการค้า ซึ่งมีผู้ทำปลอมเครื่องหมายการค้าของ โจทก์ซึ่งได้จดทะเบียนไว้นอกราชอาณาจักร โดยโจทก์ฟ้องศาลขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 ประกอบมาตรา 273, 32, 33 และขอให้รับของกลาง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้พิพากษายกฟ้องโดยให้เหตุผลว่า โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานเสนอจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนไว้นอกราชอาณาจักรปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 อันเป็นบทกฎหมายทั่วไป แต่ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา

110(1) ประกอบด้วยมาตรา 108 อันเป็นบทกฎหมายเฉพาะ ได้บัญญัติให้การเสนอจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นปลอมจะเป็นความผิดเฉพาะกรณีที่เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้นได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องบังคับตามกฎหมายเฉพาะ ส่วนบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวอันเป็นกฎหมายทั่วไปจะใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าดังกล่าวเท่านั้น เมื่อบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาตามคำฟ้องแตกต่างจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าดังกล่าว จึงลงโทษจำเลยตามกฎหมายตามคำฟ้องไม่ได้

คดีนี้โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา และศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศพิพากษากลับเป็นว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 โดยให้เหตุผลดังนี้คือ

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 วรรคแรกบัญญัติว่าบุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 8 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการค้ามาตรา 273 ได้บัญญัติไว้ว่าการปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 275 วางหลักไว้ว่า ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร จำหน่าย หรือเสนอจำหน่าย ซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นเป็นความผิดตามมาตรา 273 หรือมาตรา 274 ต้องระวางโทษตามมาตรานั้นๆ แสดงว่าการเสนอจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมของผู้อื่นที่ได้จดทะเบียนไว้ในนอกราชอาณาจักรเป็นการกระทำอันเป็นความผิดในทางอาญาและผู้กระทำจักต้องรับโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ในมาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 ดังกล่าวมาข้างต้น

2. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใช้ในภายหลังมีบทบัญญัติในมาตรา 110 (1) ประกอบด้วยมาตรา 108 ซึ่งบัญญัติให้เฉพาะการเสนอจำหน่ายที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรเท่านั้นเป็นความผิดทางอาญา

ในขณะที่บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 ซึ่งออกมาใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ในนอกราชอาณาจักรที่จะดำเนินคดีอาญาแก่ผู้เสนอจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าดังกล่าวปลอมได้ด้วย กรณีไม่อาจถือได้ว่าบทบัญญัติใน

ประมวลอาญาขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แม้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 อันเป็นบทกฎหมายเฉพาะซึ่งใช้บังคับในภายหลังตามความในมาตรา 3 วรรคแรก บัญญัติให้ยกเลิกเฉพาะพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2504 เท่านั้น แต่มิได้บัญญัติให้ยกเลิกความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 ด้วยจึงไม่อาจถือว่าบทบัญญัติมาตรา 275 ประกอบด้วย 273 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา 110 (1) ประกอบด้วยมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ดังนั้นบทบัญญัติมาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงมิได้ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 การที่จำเลยเสนอจำหน่ายสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าซึ่งมีผู้ทำปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายที่ได้จดทะเบียนไว้นอกราชอาณาจักร จึงเป็นความผิดและต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 ตามฟ้องโจทก์

จากนั้นได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3249/2545 ได้ตัดสินไว้ว่า มาตรา 108 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ได้มีผลยกเลิกทำให้ไม่อาจนำ มาตรา 274 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการปลอมเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักรมาใช้อีก เนื่องจากพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ตามความในมาตรา 3 บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2474 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2504 และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือขัดแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน เมื่อปรากฏว่า มาตรา 108 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 บัญญัติถึงการกระทำความผิดที่เป็นการปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ต้องใช้ มาตรา 108 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แทน ไม่อาจนำมาตรา 273 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ได้อีก ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 3 วรรคท้าย

จากคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งสองเรื่องดังกล่าว จะเห็นได้ว่าศาลฎีกาได้ตัดสินคดีทั้งสองคดีต่างกันจึงมีปัญหว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า และประมวลกฎหมายอาญา หรือไม่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1835/2545 เหตุผลที่ศาลฎีกาให้ไว้เป็นการพิจารณาตามตัวบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น แต่มิได้พิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย วัตถุประสงค์ของกฎหมาย กล่าวคือศาลฎีกาได้แต่เพียงว่าเมื่อพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มิได้บัญญัติให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 มาตรา

275 ได้บัญญัติไว้ว่าการกระทำละเมิดต่อเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนนอกราชอาณาจักรนั้นเป็นความผิด จึงวินิจฉัยให้การกระทำนั้นเป็นความผิดศาลฎีกามีได้จนถึงเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายที่ต่างมีวัตถุประสงค์จะให้เป็นที่ไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ กล่าวคือกฎหมายที่บัญญัติออกมาคุ้มครองเครื่องหมายการค้าให้ความคุ้มครองในทางอาญาเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนภายในราชอาณาจักรเท่านั้นและจะไม่มี การบัญญัติกฎหมายที่มีความผิดทางอาญาในลักษณะเป็นการเพื่อไว้ โดยประมวลกฎหมายอาญามีจุดมุ่งหมายในการบัญญัติกฎหมายเพื่อจะให้เป็นที่ไปตามอนุสัญญากรุงปารีสและได้ขยายความคุ้มครองไปถึงเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนนอกราชอาณาจักรซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองเพื่อไว้ผิดหลักการในการบัญญัติกฎหมายอาญาที่จะไม่กำหนดให้ความผิดทางอาญานานใดเพื่อเอาไว้และปัจจุบันประเทศไทยก็ยังมิได้ให้สัตยาบันเป็นภาคีอนุสัญญากรุงปารีสแต่อย่างใดในขณะที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ผู้ร่างกฎหมายประสงค์จะให้การคุ้มครองเป็นที่ไปตามหลักการพื้นฐานในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ให้นำบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงปารีสมาใช้บังคับโดยอนุโลม และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ให้ความคุ้มครองเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนภายในราชอาณาจักรเท่านั้นซึ่งเป็นที่ไปตามหลักการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่นานาประเทศทั่วโลกปัจจุบันให้ความคุ้มครอง แต่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3249/2545 กลับเห็นว่า มาตรา 108 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ได้มีผลยกเลิก มาตรา 274 แห่งประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการปลอมเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักรแล้วตามความในมาตรา 3 พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ กล่าวคือกฎหมายที่บัญญัติออกมาคุ้มครองเครื่องหมายการค้าให้ความคุ้มครองในทางอาญาเฉพาะเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนภายในราชอาณาจักรเท่านั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาต่อไป

จากกรณีดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าแม้ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า และอนุสัญญากรุงปารีสเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีความเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ก็มีบทบัญญัติที่ยึดหยุ่นเป็นที่ไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ โดยให้อำนาจผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ และสามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ง่าย เห็นได้จากเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2543 ซึ่งออกในภายหลังได้กล่าวถึงเจตนารมณ์ในการแก้ไขอย่างชัดเจนว่าประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีสมาชิกองค์การการค้าโลกมีพันธกรณีที่ต้องออกกฎหมายอนุวัติการให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว เพื่อให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในประเด็นกฎหมายทั่วไปและกฎหมายเฉพาะ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายทั่วไปที่ออกบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2500 จนถึงปัจจุบันยังมิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า แต่เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายทั้งสองฉบับต่างให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าเช่นเดียวกัน กำหนดความผิดฐานเดียวกัน มีบทบัญญัติในการคุ้มครองที่ต่างกันและลงโทษทางอาญาต่างกัน หลักการเพิ่มโทษต่างกัน โดยประมวลกฎหมายอาญาที่ออกบังคับใช้ก่อนเป็นกฎหมายทั่วไป พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ที่ออกบังคับใช้ภายหลังให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าเป็นการเฉพาะ แม้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 จะบัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2474 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2504 แต่ก็ได้บัญญัติให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้าไม่อาจถือว่าเป็นบทบัญญัติมาตรา 275 ประกอบด้วย 273 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา 110 (1) ประกอบด้วยมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ดังนั้นบทบัญญัติมาตรา 275 ประกอบด้วยมาตรา 273 แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงมิได้ถูกยกเลิกไป โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ประมวลกฎหมายอาญาจึงยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไป โดยหากมีผู้ฟ้องผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในราชอาณาจักรก็ให้ปรับบทกฎหมายตาม ประมวลกฎหมายอาญา เนื่องพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ไม่ได้คุ้มครองผู้ที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในราชอาณาจักร แต่หากมีการฟ้องผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในราชอาณาจักรทั้งตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ก็ให้ปรับบทกฎหมายตาม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งแม้ทั้งประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 จะได้กำหนดความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในราชอาณาจักร ไว้ด้วยก็ตามแต่กรณีดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 90 ซึ่งต้องรับโทษบทหนักตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 หากมีการฟ้องผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าภายในราชอาณาจักร เฉพาะแต่ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือเฉพาะพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ก็สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายนั้นๆ ได้อยู่แล้วผู้ศึกษาจึงเห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1835/2545

4. ปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ

กฎหมายนั้นถือเป็นศาสตร์อันละเอียดอ่อนยิ่งที่สังเคราะห์เชื่อมโยงกับสังคมศาสตร์ทั้งปวง และถือเป็นอารยธรรมที่เก่าแก่มากที่สุดของมนุษย์ เป็นกลไกที่สำคัญของความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ ทั้งยังเป็นเครื่องควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ ทั้งนี้เพื่อให้สังคมมีความสงบเรียบร้อย และในขณะเดียวกันกฎหมายก็เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคล เนื่องจากกฎหมายผูกติดลักษณะสำคัญสองประการ คือ เรื่องอำนาจหมายถึงอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายและในเรื่องของความยุติธรรม ที่ถือว่าเป็นคุณธรรมที่สำคัญของกฎหมายในทุกสังคม ในการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้สังคมที่สมบูรณ์จะต้องคำนึงถึงเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และตลอดจนในเรื่องของสิ่งแวดล้อม การกำหนดโทษทางอาญามักบังคับใช้กับโทษทางแพ่งหรือกำหนดให้การกระทำในทางแพ่งเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามเป็นความผิดอาญานั้น การร่างกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ได้คำนึงว่ามาตรการลงโทษทางอาญาที่กำหนดลงไปตามกฎหมายนั้นได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและขัดกับหลักการของสิทธิมนุษยชนสากลในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล ต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐที่ทั่วโลกได้เร่งเข้ามาโดยตลอดไม่ว่าจะเป็นความกดดันที่ออกมาในลักษณะการเคลื่อนไหวณรงค์ โดยผ่านเวทีการเมืองระดับสหประชาชาติ หรือโดยองค์กรพัฒนาเอกชน หรือถูกกดดันทางการค้าและกฎหมายดังกล่าวต่างไม่สอดคล้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือว่าเป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ถือเป็นกรอบการใช้อำนาจแห่งรัฐ ที่นอกจากจะกำหนดรูปแบบการใช้อำนาจรัฐขององค์กรต่างๆในทางการเมืองและกำหนดวิธีการควบคุมการใช้อำนาจแล้ว รัฐธรรมนูญการปกครองในระบบเสรีประชาธิปไตยยังเป็นการกำหนดกฏกติกาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกัน โดยการให้หลักประกันแห่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความเสมอภาค และเสรีภาพ บทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพจึงย่อมเป็นหัวใจที่มีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งนับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 ได้มีการบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญมาโดยตลอด อนึ่งน้อยบ้างมากบ้างตามสภาวะทางการเมืองและสังคม ฉบับปัจจุบันได้มีการแบ่งแยกสิทธิและเสรีภาพออกเป็นสองประเภทคือ ประเภทที่หนึ่งสิทธิที่มีแต่กำเนิดหรือสิทธิขั้นมูลฐาน และประเภทที่สองคือสิทธิที่เกิดขึ้นเพราะคนมารวมกันเป็นรัฐหรือสิทธิของพลเมืองอันเกิดจากการรับรองของรัฐ ซึ่งสิทธิเสรีภาพทั้งสองประการดังกล่าวเป็นข้อกำหนดผูกพันการใช้อำนาจองค์กรของรัฐทุกองค์กรที่

จะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตลอดจนสิทธิเสรีภาพของประชาชนและให้หลักประกันว่า จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญรับรองจะกระทำได้ก็แต่โดยเงื่อนไขที่ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เท่านั้น

ดังนั้นปัจจุบันยังมีกฎหมายเพิ่มขึ้นมากขึ้นสิทธิและเสรีภาพของบุคคลยิ่งถูกจำกัดมากขึ้น การออกกฎหมายจึงสมควรกระทำเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ เพื่อมิให้สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลต้องถูกระทบกระเทือนโดยไม่สมควร ซึ่งในอดีตได้มีการเสนอให้ตรา กฎหมายขึ้นใช้บังคับจำนวนมากโดยที่ไม่มีการตรวจสอบอย่างรอบคอบว่าจำเป็นต้องมีกฎหมาย เหล่านั้นหรือไม่และกฎหมายมีผลเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใด และมี กฎหมายที่ตราขึ้นเป็นจำนวนมากจึงมีลักษณะที่เป็นการขยายหรือเพิ่มภารกิจแก่หน่วยงานของรัฐ และสร้างขึ้นตอนที่ไม่มีจำเป็นต้องการปฏิบัติงานและการให้บริการสาธารณะ จนเป็นอุปสรรคต่อการ ประกอบการของเอกชนและต่อโอกาสในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลก และเป็น ช่องทางในการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ รวมทั้งจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ ประชาชนโดยไม่สมควร

5. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน

โดยเหตุที่ประเทศไทยมีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองหมาย การค้าที่บังคับใช้ในปัจจุบันถึง 3 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมาย อาญา และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 เนื่องจากบทบัญญัติตามบทกฎหมาย ดังกล่าวโดยเฉพาะพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 กับประมวลกฎหมายอาญา ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่ใกล้เคียงกันมาก ส่งผลให้เป็นเกิดเป็นประเด็นปัญหากับ หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบของ เจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด หรือการสิ้นเปลืองงบประมาณ แผ่นดินจากปัญหาการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า

5.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน

ส่วนราชการต้องมีหน้าที่ตรวจสอบถึงบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับและอยู่ในความ รับผิดชอบของตน เพื่อดำเนินการยกเลิก ปรับปรุง หรือจัดให้มีกฎหมายใหม่ที่ทันสมัยหากไม่ เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมปัจจุบัน นอกจากนี้หากสำนักงานคณะกรรมการ

กฤษฎีกาเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายไม่สอดคล้องหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศย่อมมีสิทธิเสนอต่อส่วนราชการที่รับผิดชอบกฎหมายนั้นเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป ล้วนแต่สอดคล้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและเห็นว่าเป็นช่องทางในการทุจริตของเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้นทั้งปวง

5.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและเอกชน

โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาว่าควรใช้โทษทางอาญาในกรณีใด และไม่มีแนวทางในการกำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดอย่างชัดเจน ประกอบกับผู้ร่างกฎหมายส่วนใหญ่ยังคุ้นเคยกับการลงโทษทางอาญา ที่ต่อเนื่องมาจากกฎหมายเก่า เช่น กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ทั้งที่หลายเรื่องเป็นความผิดทางแพ่งระหว่างเอกชนกับเอกชน ซึ่งไม่มีผลต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ว่ากรณีการกำหนดให้การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ เช่น การกำหนดให้การชำระภาษีล่าช้าหรือการต่อใบอนุญาตล่าช้าเป็นความผิดทางอาญา เป็นต้น การเลือกที่จะกำหนดโทษทางอาญาอันมีผลเป็นการลดรอนสิทธิและเสรีภาพและชื่อเสียงของประชาชน โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาของเรื่องและความร้ายแรงของการกระทำความผิดที่มีต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชนและประสิทธิภาพของการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ จึงถือว่าเป็นการลดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรทั้งยังเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ผู้ทุจริตใช้โทษทางอาญาตามกฎหมายเป็นเครื่องมือในการทุจริตด้วย เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่รักความเป็นอิสระภาพไม่ชอบการกดขี่ข่มเหงหรือถูกจองจำ สังคมไทยคุ้นเคยเกี่ยวกับการถูกลงโทษมาโดยตลอด โดยเฉพาะการถูกลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุก การทำทุกวิถีทางเพื่ออิสรภาพจึงเป็นที่สังคมไทยมักจะดำเนินทุกช่องและวิธีการ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของการวิ่งเต้นหาเส้นสายญาติพี่น้องที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือวิ่งหาทางผู้หลักผู้ใหญ่หรือนักการเมืองที่มีอำนาจบารมีให้คอยช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกหากเกิดกรณีต้องโทษหรือแม้กระทั่งใช้เงินใช้ทองเพื่อแลกกับความอิสรภาพแม้ต้องจ่ายค่ามากไ้หรือก็ตาม การอาศัยโทษจำคุกหรือสภาพบังคับโทษทางอาญาในกฎหมายที่มีลักษณะเป็นความผิดทางแพ่งมากกว่าดังกล่าว จึงยอมเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ผู้ทุจริตอาศัยสภาพการบังคับในเรื่องการประกันตัวหรือโทษยกเว้นการจำคุกหรือการได้รับความสะดวกสบายของกฎหมายข่มขู่บุคคลอื่นหรือผู้ต้องหาที่กระทำความผิด ให้ได้มาถึงสิ่งของหรือเงินทองเพื่อแลกเปลี่ยนกับการใช้อำนาจหรือดุลยพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาตหรืออนุมัติให้ประกันตัวตามกฎหมายทุกขั้นตอน เช่นการใช้ดุลยพินิจการให้ประกันตัวของผู้ต้องหาชั้นตำรวจ, อัยการ, ศาล หรือความสะดวกสบายไม่ต้องใส่กุญแจมือหรือเครื่องพันธนาการในเรือนจำ เป็นต้น

ดังนั้นการที่กำหนดโทษอาญาในกฎหมายที่มีลักษณะความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าดังกล่าวหากไม่มีการใช้กฎหมายอย่างรัดกุม และมีลักษณะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจแล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการทุจริตและการคอร์รัปชันหรือการเรียกรับสินบนดังที่เป็นข่าวของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสาย หรือมีส่วนได้เสียกับผู้ต้องหาในเรื่องคดีอาชญากรรม เป็นต้น ประกอบกับความรับผิดชอบของสังคมไทยในการกำหนดอัตราโทษโดยไม่คำนึงถึงความรุนแรงของการทำความผิดระหว่างบุคคลธรรมดา กับนิติบุคคล ทั้งที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญาและกำหนดไว้เพียงอัตราเดียวจึงทำให้ก่อความไม่เป็นธรรมต่อผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา เนื่องจากนิติบุคคลมีศักยภาพที่กระทำความผิดและก่อความเสียหายต่อสังคมได้มากกว่าบุคคลธรรมดา เพราะมีความพร้อมทุกด้านทั้งทางด้านเงินทุน เทคโนโลยีและกำลังคนมากกว่า นิติบุคคลย่อมที่จะใช้เงินทองในการวิ่งเต้นเพื่อให้หลุดพ้นจากคดีมากกว่าบุคคลธรรมดา เพราะบทบัญญัติของกฎหมายหลายฉบับที่ให้ถือว่าผู้แทนนิติบุคคลต้องรับผิดชอบอาญาในการทำความผิดของนิติบุคคล เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น นอกจากนี้แล้วความผิดระหว่างผู้ที่กระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายน้อยกว่าผู้ที่กระทำความผิดในลักษณะก่อความเสียหายมาก เช่น ผู้ที่กระทำความผิดที่มีจำนวนสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนปริมาณน้อยกว่าผู้ที่กระทำความผิดที่มีจำนวนสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนปริมาณมากทั้งที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญาและกำหนดไว้เพียงอัตราเดียวเช่นกัน

การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายที่มีลักษณะความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าดังกล่าวหากไม่มีการใช้กฎหมายอย่างรัดกุม และมีลักษณะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กฎหมายหรือเจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจแล้ว ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการทุจริตและการคอร์รัปชันหรือการเรียกรับสินบน ประกอบกับความรับผิดชอบของสังคมไทยในการกำหนดอัตราโทษโดยไม่คำนึงถึงความรุนแรงของการทำความผิดระหว่างบุคคลธรรมดา กับนิติบุคคล ทั้งที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษทางอาญาและกำหนดไว้เพียงอัตราเดียวจึงทำให้ก่อความไม่เป็นธรรมต่อผู้กระทำความผิด ที่มีฐานะและลักษณะของการกระทำผิดต่างกัน

5.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นต่องบประมาณของภาครัฐและเอกชน

ปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเงินและผลประโยชน์เป็นสำคัญไม่เกี่ยวกับเรื่องความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดและการจัดการ การดำเนินการดังกล่าวโดยใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ จึงเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ สมควรที่จะใช้มาตรการในทางแพ่งมากกว่า